

यथाऽग्निधूमो दिवमेति रुद्धा वर्णान् विभ्रत् तैजसांश्चित्ररूपान् । तथा ध्वजो विहितो भौमनेन न चेद्भारो भविता नोत
रोधः ।

२२२५

श्वेतास्तस्मिन् वातवेगाः सदस्या दिव्या रथाश्चित्ररथेन दत्ताः । भुव्यन्तरीचे दिवि वा नरेन्द्र एषां गतिर्हीयते नात्र सर्वा ।
शतं यत्तत्पूर्यते नित्यकालं हतं हतं दत्तवरं पुरस्तात् । तथा राज्ञो दन्तवर्णा वृहन्तो रथे युक्ता भान्ति तदीर्यतुल्याः ।
चक्षुःप्रख्या भीमसेनस्य वाहा रथे वायोमुख्यवेगा बभूवुः । कल्पाषाङ्गास्तित्तिरिचित्रपृष्ठा भ्रात्रा दत्ताः प्रीयता फाल्गुनेन ।
भ्रातुर्वीरस्य खैसुरङ्गैर्विशिष्टा मुदा युक्ताः सहदेवं वहन्ति । माद्रीसुतं नकुलं त्वजमीढं महेन्द्रदत्ता हरयो वाजिमुख्याः ।
समा वायोर्बलवन्तस्तरस्त्रिनो वहन्ति वीरं वृत्रशत्रुं यथेन्द्रं । तुल्याश्चैर्भिर्व्यसा विक्रमेण महाजवाश्चित्ररूपाः सदस्याः । २२२६

सौभद्रादीन् द्रौपदेयान् कुमारान् वहन्त्यश्वा देवदत्ता वृहन्तः ।
इति श्रीमहाभारते उद्योगपर्वणि यानसन्धिपर्वणि सञ्जयवाक्ये पञ्चः पञ्चांशोऽध्यायः ॥ ५५ ॥
॥ धृतराष्ट्र उवाच ॥ कांस्तत्र सञ्जयापश्यः प्रीत्यर्थेन समागतान् । ये योत्स्यन्ते पाण्डुवार्यै पुत्रस्य मम वाहिनीं ।
॥ सञ्जय उवाच ॥ मुख्यमन्त्रकष्टृष्णोनामपश्यं कृष्णमागतं । चेकितानश्च तत्रैव युयुधानश्च सात्यकिं ।
पृथगक्षौहिणीभ्यां तु पाण्डवानभिसंश्रिता । महारथौ समाख्यातावुभौ पुरुषमानिनौ ।
अक्षौहिण्याऽथ पाञ्चाल्या दशभिस्तनयैर्वृतः । सत्यजित्प्रमुखैर्वीरैर्धृष्टद्युम्नपुरोगमैः ।
द्रुपदो वर्द्धयन्मानं शिखण्डिपरिपालितः । उपायात् सर्वसैन्यानां प्रतिच्छाद्य तदा वपुः ।
विराटः सहपुत्राभ्यां शङ्खेनैवोत्तरेण च । सूर्यदत्तादिभिर्वीरैर्मदिराश्वपुरोगमैः ।
सहितः पृथिवोपालो भ्रातृभिस्तनयैस्तथा । अक्षौहिण्यैव सैन्यानां वृतः पार्थं समाश्रितः ।
जारासन्धिर्मागधश्च धृष्टकेतुश्च चेदिराट् । पृथक् पृथगनुप्राप्तौ पृथगक्षौहिणीवृतौ ।
कैकेया भ्रातरः पञ्च सर्वे लोहितकध्वजाः । अक्षौहिणीपरिवृताः पाण्डवानभिसंश्रिताः ।
एतानेतावतस्तत्र यानपश्यं समागतान् । ये पाण्डुवार्यै योत्स्यन्ति धार्तराष्ट्रस्य वाहिनीं ।
यो वेद मानुषं व्यूहं दैवं गान्धर्व्वमासुरं । स तत्र सेनाप्रमुखे धृष्टद्युम्नो महारथः ।
भोषः शान्तनवो राजन् भागः कृत्तः शिखण्डिनः । तं विराटोऽभिसंस्थाता सार्द्धं मत्स्यैः प्रहारिभिः ।
ज्येष्ठस्य पाण्डुपुत्रस्य भागो मद्राधिपोबली । तौ तु तत्राब्रुवन् केचित् विषमौ नो मताविति ।
दुर्योधनः सहसुतः सार्द्धं भ्रातृशतेन च । प्राच्याश्च दक्षिणात्याश्च भीमसेनस्य भागतः ।
अर्जुनस्य तु भागेन कर्णो वैकर्त्तनो मतः । अश्वत्थामा विकर्षश्च सैन्धवश्च जयद्रथः ।
अश्वत्थैव ये केचित् पृथिव्यां शूरमानिनः । सर्वैस्तानर्जुनः पार्थः कल्पयामास भागतः ।
महेष्वासा राजपुत्रा भ्रातरः पञ्च कैकेयाः । कैकेयानेव भागेन कृत्वा योत्स्यन्ति संयुगे ।
तेषामेव कृतो भागो मालवाः शाल्वकास्तथा । त्रिगर्त्तानाश्च वै मुख्या यौ तौ संसप्तकाविति ।
दुर्योधनसुताः सर्वे तथा दुःशासनस्य च । सौभद्रेण कृतो भागो राजाचैव वृहद्वलः ।
द्रौपदेया महेष्वासाः सुवर्णविकृतध्वजाः । धृष्टद्युम्नमुखा द्रोणमभियास्यन्ति भारत ।
चेकितानः सोमदत्तं दैरथे योद्धुमिच्छति । भोजन्तु कृतवर्माणं युयुधानो युयुत्सति ।

२२२५

२२२६

२२२७

२२२८